

ΑΠΟΦΑΣΗ 84/B'/1997

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΙΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου) στις 30 Ιουνίου 1997, ημέρα Τετάρτη και ώρα 1 μ.μ. με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Λασσαδός.

Μέλη: Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυμένου του τακτικού, Χαριλάου Χάρακα,

Λεωνίδα Νικολούζος,

Μελίνα Μουζουράκη,

Ιωάννης Κατσουλάκος.

Γραμματέας: Ελένη Βασιλειάδου, κωλυμένης της τακτικής, Αλεξάνδρας - Μαρίας Ταραμπίκου.

Θέμα της συνεδρίασης ήταν ο έλεγχος της συγκέντρωσης μεταξύ των εταιριών Partek ΟΥ ΑΒ αφενός και ΟΥ Sisu ΑΒ αφετέρου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β ν.703/77 όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι ανωτέρω κλητευθείσες εταιρίες δια των πληρεξουσίων τους δικηγόρων, Νικολάου Δεσύπρη και Σοφίας Λυμπεροπούλου.

Στην αρχή της συζήτησης έλαβε το λόγο η Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε την έγγραφη εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού και πρότεινε ότι δε συντρέχει λόγος απαγόρευσης της υπό κρίση συγκέντρωσης δεδομένου ότι δε θα έχει ως αποτέλεσμα τον σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού στη σχετική εθνική αγορά. Επίσης η Γενική Εισηγήτρια ανέφερε ότι ενώ η υπό κρίση συγκέντρωση γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού εμπρόθεσμα, τα προσκομισθέντα στοιχεία ήσαν ελλιπή και ότι, παρότι ζητήθηκαν από τις συμμετέχουσες εταιρίες σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 25 ν.703/77, τα στοιχεία προσκομίστηκαν στην Επιτροπή με καθυστέρηση και ελλείψεις, και πρότεινε για το λόγο αυτό την επιβολή προστίμου 2.000.000 δρχ. σε κάθε μία από τις συμμετέχουσες εταιρίες.

Στη συνέχεια έλαβε το λόγο ο πληρεξούσιος δικηγόρος των δύο εταιριών που συμμετέχουν στην συγκέντρωση, ο οποίος ανέπτυξε τις απόψεις του και παρέσχε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής, και ζήτησε την έγκριση της συγκέντρωσης και τη μη επιβολή προστίμου.

Κατόπιν, απεχώρησαν της αιθούσης οι εκπρόσωποι των εταιριών και η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνδιασκέφτηκε και αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλλου, την εισήγηση της Γραμματείας της και τις απόψεις που διατύπωσαν προφορικός οι εταιρίες,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I.1. Η εταιρία Partek OY AB (στο εξής Partek) εδρεύει στο Ελσίνκι της Φινλανδίας και δραστηριοποιείται, οργανωμένη σε αντίστοιχα τμήματα, στις αγορές ορυκτών, μονώσεων, προκατασκευασμένων μονάδων σκυροδέματος και χειρισμού φορτίων. Στην αγορά του χειρισμού φορτίων η εταιρία, με το ειδικό της τμήμα (Cargotec), στο οποίο αναλογεί 35% των ετήσιων πωλήσεων της Partek, είναι από τους μεγαλύτερους κατασκευαστές εξοπλισμού μεταφοράς φορτίων για οχήματα διεθνώς.

Η εταιρία είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο του Ελσίνκι, ενώ οι δέκα κυριότεροι μέτοχοι, οι οποίοι κατέχουν το 60% περίπου του μετοχικού κεφαλαίου, είναι η εταιρία Aker RGI ASA που εδρεύει στη Νορβηγία (στο εξής Aker) με ποσοστό συμμετοχής 26%, η Stitelsen for Abo Akademi με 10,8%, το group Sampro με 9,6%, η Elake Varma με 5,5%, η Unsa OY με 4% και η Elakersaatio Polaris με ποσοστό συμμετοχής 1,2%.

Ο συνολικός παγκόσμιος κύκλος εργασιών της Partek για το έτος 1996, ανήλθε σε 1.073.173.275 ECU, ενώ στην Ελλάδα οι πωλήσεις της εταιρίας ανήλθαν σε 1.916.411 ECU.

2. Η εταιρία OY Sisu AB (στο εξής "Sisu") εδρεύει στο Esbo της Φινλανδίας και δραστηριοποιείται σε παγκόσμια κλίμακα στην αγορά των βαρέων κινητών μηχανημάτων για επαγγελματική χρήση. Ειδικότερα η Sisu Logging με έδρα τη Σουηδία ειδικεύεται στα δασικά μηχανήματα, ενώ η Sisu Tractors στα αγροτικά τρακτέρ και σε μηχανές ντήζελ. Η Sisu Terminal Systems, τέλος, ειδικεύεται στα μηχανήματα χειρισμού εμπορευματοκιβωτίων (κοντέινερ).

Μέτοχοι της εταιρίας είναι το Φινλανδικό Δημόσιο σε ποσοστό 73,6%, η Valmet OY σε ποσοστό 25,4%, το Ταμείο Συνταξιοδότησης Στελεχών της Sisu κατά 0,9%, ενώ οι υπόλοιπες μετοχές (0,1% περίπου) ανήκουν σε ογδόντα περίπου μικρομετόχους.

Στην Ελλάδα, η Sisu δεν έχει φυσική παρουσία, ενώ η επιχειρηματική της δραστηριότητα περιλαμβάνει την εξαγωγή μόνο μηχανημάτων στοιβασίας και μεταφοράς κοντέινερ και περονοφόρων ανυψωτικών μηχανημάτων.

Ο συνολικός παγκόσμιος κύκλος εργασιών της εταιρίας το 1996 ανήλθε σε 1.003.568.844 ECU, ενώ στην Ελλάδα οι πωλήσεις ανήλθαν σε 11.779.661 ECU.

III. Στις 22.4.97 υπογράφησαν στο Ελσίνκι της Φινλανδίας δύο συμβάσεις εξαγοράς μετοχών και μία σύμβαση παροχής δικαιώματος προαίρεσης, ως εξής : Με την πρώτη συμφωνία μεταξύ της Partek από τη μία και του Φινλανδικού Δημοσίου, της εταιρίας Valmet και του Ταμείου Συνταξιοδότησης Στελεχών, η Partek αγοράζει 19.864.463 μετοχές της Sisu καταβάλλοντας ως τίμημα 10.000.000 μετοχές της Partek και μετρητά. Οι μετοχές αυτές μαζί με τις 12.000 περίπου μετοχές ακόμα, οι οποίες ανήκουν σε μικρομετόχους και τις οποίες η Partek εξίσου προσφέρθηκε να αγοράσει, αντιστοιχούν στο 56,2% του μετοχικού κεφαλαίου της Sisu. Εξάλλου, με τη δεύτερη συμφωνία, το

Φινλανδικό Δημόσιο, κύριος μέτοχος της Sisu μεταβιβάζει στην Aker, κύρια μέτοχο της Partek, 17.053.251 μετοχές της Sisu (δηλ. του υπολοίπου 46,2% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας) έναντι 10.000.000 μετοχών της Partek. Εξάλλου, με βάση σύμβαση προαίρεσης, η Partek και η Aker, έχουν δικαίωμα προαίρεσης, και συγκεκριμένα η μεν Partek δύναται να αγοράσει από την Aker το σύνολο των μετοχών αυτής στη Sisu μέχρι την 31.12.2000, ενώ η Sisu έχει, αντίστοιχα, το δικαίωμα να πωλήσει αυτές τις μετοχές στην Partek στα αυτά χρονικά πλαίσια.

IV. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.2 εδ.β Ν.703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.

Με την πραγματοποίηση της υπό κρίση εξαγοράς η Partek αποκτά τον πλήρη έλεγχο της Sisu, δημιουργείται συνεπώς οριζόντια συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ.2β, η οποία εμπίπτει στις σχετικές με τις συγκεντρώσεις ρυθμίσεις του νόμου αυτού.

V. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους, ενώ η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

Όπως προαναφέρθηκε, από τα στοιχεία που προσκομίσθηκαν στην Επιτροπή προκύπτει ότι οι συμμετέχουσες εταιρείες δραστηριοποιούνται σε διαφορετικές αγορές μηχανημάτων βαριάς βιομηχανίας στην Ελλάδα. Η μεν εξαγοραζόμενη Sisu δραστηριοποιείται στα μηχανήματα χειρισμού εμπορευματοκιβωτίων (κοντέινερς). Η αγοράστρια εταιρία Partek δεν παράγει ούτε πωλεί τέτοια μηχανήματα αλλά δραστηριοποιείται στα μηχανήματα συγκέντρωσης και χειρισμού φορτίων.

Ειδικότερα, η Sisu δραστηριοποιείται στα οχήματα στοιβασίας και μεταφοράς κοντέινερς ("straddle carriers") και τους κινητούς γερανούς-κοντέινερς ("mobile gantry cranes"), οι οποίοι χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά και στοίβαξη εμπορευματοκιβωτίων κυρίως στα λιμάνια, στους γερανούς στοιβασίας κοντέινερ ("reach stackers), οι οποίοι χρησιμοποιούνται στο χειρισμό πλήρων ή κενών εμπορευματοκιβωτίων, στα περονοφόρα ανυψωτικά μηχανήματα ("fork lifts") και στους ελκυστήρες λιμένων (Terminal Tractors).

Εξάλλου, η αγοράστρια εταιρία Partek παράγει και πωλεί ανυψωτικά μηχανήματα ("dismountables"), φορτωτικά μηχανήματα (skip loaders) και μηχανήματα τύπου "tail lifts", τα οποία είναι σχεδιασμένα για να τοποθετούνται σε οχήματα και κατασκευασμένα για το χειρισμό ανοικτών εμπορευματοκιβωτίων και ιδιαιτέρως για εργασίες ανακύκλωσης και μεταφοράς απορριμμάτων και τις ανάγκες μεταφορών των ενόπλων δυνάμεων.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι παραπάνω κατηγορίες μηχανημάτων που εμπορεύονται οι δύο εταιρίες έχουν κατασκευαστεί για διαφορετικές, ειδικές το καθένα, χρήσεις, δε μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως υποκατάστατα και συνεπώς δεν αποτελούν ενιαία σχετική αγορά.

Κατά συνέπεια, στη συγκεκριμένη περίπτωση ως σχετική αγορά ορίζεται αυτή της εξαγοραζόμενης εταιρίας Sisu, δηλαδή η αγορά των μηχανημάτων χειρισμού εμπορευματοκιβωτίων, ενώ ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται η ελληνική επικράτεια.

Όσον αφορά τα μερίδια αγοράς, από τις εκτιμήσεις της Γραμματείας της Επιτροπής, τις εκτιμήσεις και τα λοιπά στοιχεία που προσκόμισαν οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, προκύπτει ότι όσον αφορά τα μηχανήματα συγκέντρωσης και χειρισμού φορτίων η Partek κατέχει το 32% της αγοράς για το έτος 1996, ενώ η Sisu στα μηχανήματα χειρισμού εμπορευματοκιβωτίων κατέχει ποσοστό 41% περίπου.

Συνεπώς, η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση και σε προληπτικό έλεγχο σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4β παρ.1 και 4γ του ν.703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι πληροί την πρώτη προϋπόθεση υπαγωγής της συγκέντρωσης στη διαδικασία του προληπτικού ελέγχου του άρθρου 4γ Ν.703/77, αφού το μερίδιο στη σχετική αγορά προϊόντος, αυτή των μηχανημάτων χειρισμού εμπορευματοκιβωτίων ανέρχεται σε 41%, υπερβαίνει δηλαδή το κατώτατο όριο του 25% που προβλέπεται από το νόμο στην παραπάνω διάταξη. Εξάλλου, παρόλο που οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση εταιρίες δε δραστηριοποιούνται παραγωγικά στην Ελλάδα αλλά εξάγουν τα προϊόντα τους στη χώρα μας, η γνωστοποιούμενη συγκέντρωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν.703/77 με βάση το άρθρο 32 του ίδιου νόμου, η διάταξη του οποίου επιβάλλει την εφαρμογή του νόμου σε κάθε περιορισμό του ανταγωνισμού που επενεργεί ή μπορεί να επενεργήσει στη χώρα μας, ακόμα και στην περίπτωση που οφείλεται σε συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων που δεν έχουν εγκατάσταση σε αυτή.

Με την υπό κρίση εξαγορά της Partek από την Sisu η τελευταία εισέρχεται στην αγορά των μηχανημάτων χειρισμού εμπορευματοκιβωτίων, στην οποία δεν ήταν πριν παρούσα και, συνεπώς, η συγκέντρωση δεν αναμένεται να επηρεάσει την προσφορά των μηχανημάτων χειρισμού εμπορευματοκιβωτίων στην ελληνική αγορά.

Σε κάθε περίπτωση, στην αγορά των μηχανημάτων χειρισμού εμπορευματοκιβωτίων δραστηριοποιείται μεγάλος αριθμός αλλοδαπών εταιριών με ισχυρή χρηματοοικονομική ισχύ που εξάγουν τα προϊόντα τους στην ελληνική αγορά. Ειδικότερα στα οχήματα στοιβάσεως και μεταφοράς για το έτος 1996 δραστηριοποιείται η εταιρία PEINER-NOEL με μερίδιο αγοράς περίπου 40%, ενώ στα περνοφόρα ανυψωτικά μηχανήματα δραστηριοποιούνται οι εταιρίες TOYOTA με μερίδιο αγοράς 15%, NISSAN με 13%, CLARK με 12%, CATERPILLAR με ποσοστό 7,6% KOMATSU με ποσοστό 7,2%. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω καθώς και το γεγονός ότι δεν υπάρχουν νομικά εμπόδια ή άλλοι περιορισμοί στην είσοδο νέων επιχειρήσεων στη σχετική αγορά ή την πρόσβαση των προμηθευτών στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, ότι η εξέλιξη της ζήτησης δεν αναμένεται να

παρουσιάσει ουσιώδεις μεταβολές στο μέλλον, δεν παρέχεται στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις η δυνατότητα να περιορίσουν σημαντικά τον ανταγωνισμό.

VI. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 25 του ν.703/77, όπως ισχύει, όταν είναι αναγκαίο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Ανταγωνισμού ο Πρόεδρος της Επιτροπής ή ο εξουσιοδοτημένος από αυτόν Διευθυντής ή υπάλληλος της Γραμματείας μπορεί να ζητά με έγγραφο πληροφορίες από επιχειρήσεις, ενώσεις επιχειρήσεων ή άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή δημόσιες άλλες αρχές. Αυτοί στους οποίους απευθύνεται το έγγραφο υποχρεούνται σε άμεση, πλήρη και ακριβή παροχή των πληροφοριών που ζητούνται, ενώ η άρνηση, δυστροπία ή καθυστέρηση παροχής των αιτούμενων πληροφοριών ή παροχής πληροφοριών ανακριβών ή ελλιπών έχει ως αποτέλεσμα, σύμφωνα με την παρ.2α του ίδιου παραπάνω άρθρου, την επιβολή προστίμου ύψους μέχρι 3.000.000 δρχ για κάθε παράβαση.

Στην κρινόμενη υπόθεση, τα στοιχεία που οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις συμπεριέλαβαν στην από 9.5.97 γνωστοποίηση ήσαν ελλιπή, κυρίως ως προς τα στοιχεία των κυριότερων ανταγωνιστών στην ελληνική αγορά των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση εταιριών, και ως προς τις σχετικές με τη συγκέντρωση συμβάσεις οι οποίες δεν προσκομίστηκαν μεταφρασμένες στην ελληνική. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή με το 847/11.6.97 έγγραφό της που επιδόθηκε την ίδια ημέρα στον πληρεξούσιο δικηγόρο των εταιριών, ζήτησε από αυτές με τη διαδικασία που προβλέπεται στο προαναφερόμενο άρθρο, την παροχή των παραπάνω στοιχείων που αφορούσαν τη συγκέντρωση. Ωστόσο, τα στοιχεία που ζητήθηκαν απεστάλησαν αφενός μεν όχι εντός της ορισθείσας εικοσαήμερης προθεσμίας αλλά καθυστερημένα, και συγκεκριμένα στις 17/7/97, αφετέρου δε ήσαν ελλιπή, και συγκεκριμένα προσκομίστηκε μετάφραση στην ελληνική μόνο της μίας από τις τρεις συμβάσεις που αφορούν την κρινόμενη συγκέντρωση ενώ για τους κυριότερους ανταγωνιστές εταιριών γίνονταν απλή αναφορά ονομάτων χωρίς κανένα περαιτέρω στοιχείο όπως οι αντιπρόσωποί τους στην Ελλάδα και μερίδια αγοράς.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο ύψους 2.000.000 δρχ., στην κάθε μία από τις υπόχρεες προς γνωστοποίηση εταιρίες Partek και Sisu για την καθυστέρηση και μη πλήρη παροχή των αιτούμενων από την Επιτροπή στοιχείων.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Διαπιστώνει ότι η συγκέντρωση που γνωστοποιήθηκε δεν περιορίζει σημαντικά τον ανταγωνισμό και ως εκ τούτου δε συντρέχει λόγος απαγόρευσής της κατά το νόμο.

Επιβάλλει σε κάθε μία από τις εταιρίες Partek και Sisu πρόστιμο εκ δρχ. 2.000.000 για τους λόγους που αναφέρονται στο ιστορικό.

Η απόφαση εκδόθηκε την 10.9.97.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Η Συντάκτρια της Απόφασης

Κωνσταντίνος Λασσαδός

Μελίνα Μουζουράκη

Η Γραμματέας

Ελένη Βασιλειάδου